

Gedragscode jeugdleaders Young Fire & Rescue Team

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland hanteert een gedragscode voor alle personen die jongeren begeleiden. Deze jeugdleaders kunnen beroepskrachten of vrijwilligers zijn behorende tot alle partnerorganisaties die bij het Young Fire & Rescue Team zijn betrokken. Hieronder worden de regels van deze code opgesomd die bij 'Toelichting' verder worden verduidelijkt.

De jeugdleader

- Zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het jeugdlid zich veilig en gerespecteerd voelt;
- Gaat zo om met een jeugdlid dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast;
- Dringt niet verder door in het privéleven van het jeugdlid dan functioneel noodzakelijk is;
- Onthoudt zich van seksuele intimidatie, zoals is neergelegd in de VNG regeling ongewenst gedrag;
- Gaat tijdens alle activiteiten met respect om met jeugdleden en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals slaapzalen, tenten, omkleedruimten, douches enzovoorts;
- Beschermt het jeugdlid naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij het jeugdlid is betrokken, wordt nageleefd;
- Signaleert gedrag dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode. De jeugdleader is verplicht hiervan melding te maken bij zijn leidinggevende en volgt de VNG regeling ongewenst gedrag. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de jeugdleader in de geest van de gedragscode handelen en zo nodig daarover in contact treden met de aangewezen vertrouwenspersoon.

Aannamebeleid

Nieuwe jeugdleaders hebben altijd eerst een oriënterend gesprek met de senior jeugdleader of diens plaatsvervanger. Hierbij worden, indien relevant, referenties opgevraagd. Een jeugdleader heeft altijd een proefperiode van minimaal drie maanden, waarbij wederzijds wordt bekeken of de rol als jeugdleader bevalt. Gedurende deze periode wordt voor de jeugdleader een verklaring omtrent gedrag (VOG) aangevraagd. Aan het einde van de proefperiode en na ontvangst en verwerking van de VOG wordt de jeugdleader wel of niet aangesteld.

Toelichting gedragscode

Veel grenzen in het contact tussen jeugdleaders en jeugdleden binnen het Young Fire & Rescue Team zijn niet eenduidig. De ene jongere heeft behoefte aan een aai over de bol, de ander vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Voor veel jongeren is nabijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één hele duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen jeugdleaders en jeugdleden absoluut ontoelaatbaar zijn.

In art. 249 van het Wetboek van Strafrecht staat: Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie). Daarnaast is iedere vorm van seksuele toenadering met jeugdigen beneden de 16 jaar verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). Het maken van seksuele gedragingen van iemand die nog geen 18 jaar is, is ook verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Daarom hebben wij voor al onze jeugdleaders een gedragscode opgesteld. Deze is ook opgenomen in het Huishoudelijk reglement van het Young Fire & Rescue Team. In deze gedragscode wordt gesproken over jeugdleader en jeugdlid, maar de code heeft betrekking op alle personen die jongeren begeleiden, ook al zijn ze (nog) niet aangesteld als jeugdleader.

De jeugdleader zorgt voor een omgeving en een sfeer waarin het jeugdlid zich veilig en gerespecteerd voelt

De jongere moet worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of lichamelijke kenmerken. De jongere moet zich zowel tijdens de activiteiten van het Young Fire & Rescue Team, maar ook daarbuiten veilig voelen en het gevoel hebben dat hij zich - letterlijk - vrij kan bewegen.

De jeugdleader gaat zo om met een jeugdlid dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast

Een jongere wordt nooit op een manier bejegend die hem in zijn waardigheid aantast. De jeugdleader onthoudt zich van discriminerende, kleinerende of (seksueel) intimiderende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens alle activiteiten, maar ook daarbuiten.

De jeugdleider dringt niet verder door in het privéleven van het jeugdlid dan functioneel noodzakelijk is

In het vrijwilligerswerk komt het veel voor dat men jongeren ook kent vanuit sociale contacten. Binnen het Young Fire & Rescue Team gaat het niet om vriendschap of andere sociale relaties, maar om de relatie jeugdleider-jeugdlid. Het is belangrijk dat de jeugdleider zich bewust is van zijn positie, die ook buiten de teamactiviteiten door kan spelen. Het gaat erom dat de jeugdleider gepaste afstand houdt en niet verder doordringt in het privéleven van het jeugdlid dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel (activiteit) van het Young Fire & Rescue Team. Bijvoorbeeld: het onnodig vragen stellen over het privéleven, persoonlijke afspraken maken, contact opnemen met de jongere buiten de activiteiten van het team om, jeugdleden thuis uitnodigen (in een één op één situatie), enzovoorts.

De jeugdleider onthoudt zich van elke vorm van seksuele intimidatie ten opzichte van het jeugdlid

Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen vrijwilliger en jeugdlid worden beschouwd als seksueel misbruik. Het gaat niet alleen om handelingen, maar ook over het scheppen van bijvoorbeeld een erotisch geladen sfeer, het maken van seksueel getinte opmerkingen of schuine moppen.

De vrijwilliger mag zijn positie en relatie nooit gebruiken voor doeleinden die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid of die de grenzen van de relatie overschrijden. Tussen volwassenen en jeugdigen is sprake van een natuurlijk overwicht en dus een machtsverschil. Een jongere kan daardoor zaken moeilijker weigeren of overzien, waar het om gaat. Het is aan de volwassene om de grenzen te bewaken. Dit betekent dat de jeugdleider nooit mag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van het jeugdlid; óók niet wanneer hij/zij je daartoe lijkt uit te nodigen, dan wel onomwonden uitnodigt.

De jeugdleider raakt de het jeugdlid niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren kan worden

Uitgangspunt is dat het jeugdlid het als seksueel getint ervaart. Functionele aanrakingen zijn soms noodzakelijk en toegestaan mits daar geen misbruik van wordt gemaakt.

De jeugdleider gaat tijdens activiteiten met respect om met jeugdleden en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals slaapzalen, omkleedruimten, douches enzovoorts

Dit betekent dat de jeugdleider ervoor zorgt dat het jeugdlid zich veilig voelt, zijn privacy is gewaarborgd en sociale controle niet is uitgesloten.

De jeugdleider beschermt het jeugdlid naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij het jeugdlid is betrokken, wordt nageleefd

De jeugdleider heeft binnen zijn mogelijkheden de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van het jeugdlid. Als de jeugdleider grensoverschrijdend gedrag signaleert, is hij verantwoordelijk het ongewenste gedrag te (doen laten) stoppen en te zorgen voor de veiligheid van de jongere. De jeugdleider is alert op signalen die kunnen wijzen op seksueel misbruik/overtreding van de gedragscode.

Als de jeugdleider gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij zijn leidinggevende

Alle vermoedens of constatering van seksueel misbruik moeten worden gemeld. Het kan zijn dat een jeugdlid een jeugdleider in vertrouwen neemt en vertelt dat iemand hem/haar misbruikt. De jeugdleider belooft in een dergelijk geval geen geheimhouding. Feiten van vertrouwelijke aard, aan de jeugdleider toevertrouwd, moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Maar wanneer de belangen van het jeugdlid in het geding zijn, dient de jeugdleider hiervan melding te maken aan de senior jeugdleider. De senior jeugdleider informeert direct de projectleider van het Young Fire & Rescue Team.

Werkwijze bij calamiteiten

Grensoverschrijdend gedrag wordt gemeld aan de senior jeugdleider. De senior jeugdleider neemt hierover direct contact op met de teamleider vakkbekwaamheid. In samenspraak wordt een plan van aanpak gemaakt. Op basis van dit plan worden jeugdleders, jongeren, hun ouders en overige betrokkenen geïnformeerd.

In gevallen waarin de gedragscode niet (direct) voorziet of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag, zal de jeugdleider handelen in de geest van de gedragscode. Dit betekent dat de jeugdleider ook alert is op gedragingen die niet direct als seksueel misbruik of intimidatie zijn te betitelen, maar wel als grensoverschrijdend gedrag worden ervaren. Ook in dit geval is het belangrijk dat passende maatregelen worden genomen, zoals het aanspreken van de persoon in kwestie.

Naam:

Datum: